

KUOPIO

LAPSIPERHEIDEN KOTIPALVELUN
MYÖNTÄMISKRITEERIT
2020

Kuopion kaupunki

Perusturva ja terveydenhuolto

4.12.2019

Julkinen

Lapsiperhepalvelut
Käsittelijä

Sisällys

1 Lapsiperheiden kotipalvelun ja myöntämisperusteiden tarkoitus	2
2 Lapsiperheiden kotipalvelun lainsäädännöllinen perusta	2
3 Lapsiperheiden kotipalvelun pääperiaatteet	3
3.1. Lapsiperheiden kotipalvelun myöntämisperusteet	3
4 Lapsiperheiden kotipalvelun toteuttaminen.....	4
4.1 Tilapäinen kotipalvelu.....	4
4.2 Säännöllinen kotipalvelu palvelusetelillä	5
5 Lapsiperheiden kotipalvelun hakeminen ja päätöksenteko	6
6 Maksuton kotipalvelu –pilotti 1.1-30.6.2020	6
7 Palveluseteli lapsiperheiden kotipalvelun tuottamisen tukena	6

1 Lapsiperheiden kotipalvelun ja myöntämisperusteiden tarkoitus

Kuopion kaupungin lapsiperheiden kotipalvelu on tarkoitettu kuopiolaisille lapsiperheille. Lapsiperheiden kotipalvelun tavoitteena on ylläpitää perheen hyvinvointia ja tukea arjessa selviytymistä erilaisissa elämäntilanteissa sekä ennaltaehkäistä lyhytaikaisissa elämän muutostilanteissa esiintyviä riskejä. Tavoitteena on tukea perhettä arjessa ja auttaa perhettä löytämään omat voimavaransa.

~~Lapsiperheiden kotipalvelu on sosiaalihuoltolain 19 §:n mukaista palvelua lapsiperheille. Lapsiperheiden kotipalvelun tehtävänä on tukea perheen henkilökohtaiseen hoivaan ja huolenpitoon, asumiseen, lastenhoitoon ja kasvatukseen sekä muuhun tavanomaiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista tai niissä avustamista.~~

Lapsiperheiden kotipalvelusta päätettäessä jokaisen perheen tilanne ja tarve harkitaan aina yksilöllisesti. Lapsiperheiden kotipalvelun myöntämisperusteiden tarkoitus on selkiyttää palveluiden kohdentamista kotipalvelua tarvitseville kuopiolaisille lapsiperheille. Palvelun järjestämisen lähtökohtana on asiakasperheiden yhdenvertainen ja oikeudenmukainen kohtelu sekä samansuuntainen harkinta toteutettaessa lapsiperheiden kotipalvelua.

2 Lapsiperheiden kotipalvelun lainsäädännöllinen perusta

Sosiaalihuoltolain 14 §:n mukaan kotipalvelu on kunnallisena sosiaalipalveluna järjestettävää palvelua.

Sosiaalihuoltolain 19 §:n mukaan lapsiperheiden kotipalvelulla tarkoitetaan asumiseen, hoitoon ja huolenpitoon, toimintakyvyn ylläpitoon, lasten hoitoon ja kasvatukseen, asiointiin sekä muihin jokapäiväiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista tai niissä avustamista.

Kotipalvelua annetaan sairauden, synnytyksen, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn tai erityisen perhe- tai elämäntilanteen perusteella niille henkilöille, jotka tarvitsevat apua selviytyäkseen yllä mainituista tehtävistä ja toiminnoista. Lapsiperheellä on oikeus saada perheen huolenpitotehtävän turvaamiseksi välttämätön kotipalvelu, jos lapsen hyvinvoinnin turvaaminen ei ole mahdollista perheen alentuneen toimintakyvyn vuoksi.

3 Lapsiperheiden kotipalvelun pääperiaatteet

Lapsiperheiden kotipalvelu on ensisijaisesti tavoitteellista, suunnitelmallista ja määräaikaista apua, jonka keskeisenä tavoitteena on perheen omien voimavarojen vahvistaminen. **Kotipalvelu on tilapäistä perheen arjen tukemista, jota voi saada alentuneen toimintakyvyn, perhetilanteen, rasittuneisuuden, synnytyksen, vamman tai muun syyn perusteella.** Palvelua myönnetään perheille, joissa on alle 18-vuotias lapsi, painopisteenä alle kouluikäisten lasten perheet. **Kotipalvelun palvelupyyntö tehdään perheen henkilökohtaisen yhteydenoton tai yhteistyötahonilmaiseman huolen perusteella.** ~~pääasiassa puhelimitse, mutta tarvittaessa kotiin tehtävällä palveluohjaus käynnillä.~~ Kotipalvelun palvelutarvetta arvioitaessa otetaan huomioon avun tarpeen kiireellisyys, perheen kokonaistilanne sekä mahdollisuus saada muuta apua tai palvelua.

Lapsiperheiden kotipalvelun työntekijä voi hoitaa lapsia, ohjata kasvatuksessa, tukea vanhemmuutta ja arkirutiinien hallintaa sekä perheen toimintakykyä muuttuvissa tilanteissa, sekä antaa konkreettista apua päivittäisissä kotitöissä ja ohjata perhettä heitä tukeviin palveluihin. **Työskentelyn tavoitteena on, että perheen oma elämäntilanne ja voimavarat vahvistuvat.**

Kotipalvelu perustuu asiakkaan kanssa tehtyyn asiakassuunnitelmaan, jossa sovitaan työskentelyn tavoitteet, palvelun päivittäinen tuntimäärä, työn sisältö sekä palvelun kesto. Asiakkaan luvalla tehdään tarvittaessa yhteistyötä muiden toimijoiden (mm. neuvola, päivähoito, sosiaalitoimi) kanssa.

3.1. Lapsiperheiden kotipalvelun myöntämisperusteet

Lapsiperheiden kotipalvelua voi saada perheen arjessa selviytymisen tukemiseksi.

Kotipalvelua voidaan myöntää tilanteissa:

- Monikkoperheille, joilla on arjessa tuen tarvetta.
- Vauvaperheen arjen tueksi.
- Yllättäen tullessa perheen akuutissa tai kriisitilanteessa (esim. onnettomuus, leikkaus).
- Arjen sujumisen tukemiseksi (arkirytmien löytymiseen, kasvatuksellisiin asioihin).
- Uupumukseen (esimerkiksi synnytyksen jälkeinen masennus).
- Vammaisen / erityistä tukea tai hoitoa tarvitsevan lapsen perheen akuuttiin tilanteeseen.
- Palveluohjaukseen ja rohkaisuun kotoa ulospäin suuntautumiseen.
- Perheille, joilla on tarve ohjaukseen ja neuvontaan arjen (ruuanlaitto, päivittäin kodinhoito, lasten kasvatus, **hakemuksissa auttaminen**) asioissa.

Lapsiperheiden kotipalvelua ei myönnetä seuraavan kaltaisissa tilanteissa:

- Päivähoitoikäisten lasten ~~pekkään~~ säännölliseen lastenhoidon tarpeeseen, koska päivähoito on ensisijainen palvelu.
- Pienten Koululaisten aamu-, iltapäivä- ja loma-ajoista johtuviin lastenhoitotarpeisiin, tai päiväkodin loma-aikojen lastenhoitotarpeeseen.
- Äkillisesti sairastuneen lapsen hoitoon.
- Vanhempien asiointikäynteihin (lääkäri, terapia) ei pääsääntöisesti myönnetä kotipalvelua, ainoastaan erityisen harkinnan kautta.
- Ainoastaan siivoukseen tai kuljetukseen.
- Vanhempien kotona tehtävään etätyöhön.
- Vanhemman opiskelun tai harrastuksen mahdollistamiseen.
- Henkilökohtaisen avustajan tarpeeseen.
- **Lapsen terveydenhoidollisiin tehtäviin.**

4 Lapsiperheiden kotipalvelun toteuttaminen

Lapsiperheiden kotipalvelu toteutetaan sekä tilapäisenä kotipalveluna että säännöllisenä kotipalveluna. **Kotipalvelua toteutetaan sekä omana tuotantona että palvelusetelillä koko Kuopion kaupungin alueella. Kotipalvelun tarve arvioidaan perheen henkilökohtaisen yhteydenoton perusteella puhelimitse tai asiakkaan luona tehtävän tutustumiskäynnin yhteydessä.** ~~Lapsiperheiden kotipalvelussa Kuopion kaupungilla on tällä hetkellä 8 työntekijää, jotka tekevät pääsääntöisesti tilapäistä kotipalvelua koko Kuopion kaupungin alueella. Säännöllinen kotipalvelu tuotetaan pääasiassa palvelusetelillä. Lapsiperheiden kotipalvelua annetaan, kun perhe tarvitsee tukea selviäkseen arkielämään liittyvistä asioiden hoidosta, tukea lasten hoitoon, kasvatukseen ja kehitykseen liittyen eikä perheen käytettävissä ole lähiverkostoa tai muuta palvelua ja perheen tilanne edellyttää kotipalvelun ammattihenkilöstön tukea.~~

~~Lapsiperheiden kotipalvelu on suunnitelmallista, ja työskentelyn alussa sovitaan perheen kanssa yhdessä tavoitteet, joita arvioidaan säännöllisesti. Tavoitteiden asettamisessa otetaan huomioon myös mahdollisten yhteistyötahojen esille nostamat huole-~~

4.1 Tilapäinen kotipalvelu

~~Tilapäinen kotipalvelu on lyhytkestoisiin tilapäistarpeisiin tarkoitettua perheiden arjessa selviytymisen tukemista ja sitä voidaan myöntää maksimissaan kolme kuukautta ja enintään kuusi tuntia viikossa. Tilapäinen kotipalvelu on lyhytaikaista tukea perheelle, sitä myönnetään enintään kolmeksi kuukaudeksi ja enintään 6 tunniksi viikossa.~~

~~Palvelu tapahtuu pääsääntöisesti arkipäivinä klo 7-18 välillä. Mikäli perhe tarvitsee palvelua tämän ajan jälkeen tai tätä palvelua enemmän, ohjataan perheet säännöllisen kotipalvelun piiriin, jossa palvelun tuottaminen tapahtuu pääasiassa palvelusetelillä. Tavoitteena on, että suurin osa perheistä tulee autettua tilapäisen kotipalvelun~~

avulla. Tilapäisen kotipalvelun tarkoituksena on auttaa perhettä selviytymään jatkossa itsenäisesti tai sen aikana voidaan arvioida pidempiaikaisten palveluiden tarvetta.

Tilapäisessä kotipalvelussa perheen kanssa laaditaan asiakassuunnitelma, johon kirjataan tavoitteet ja käyntimäärä sekä palvelun kesto. suunnitelmaa **Palveluntarvetta** arvioidaan 1–2 kuukauden välein. Tilapäisen kotipalvelun tarve arvioidaan perheen henkilökohtaisen yhteydenoton perusteella puhelimitse tai asiakkaan luona tehtävän tutustumiskäynnin yhteydessä. Tavoitteena on ennaltaehkäisevä vanhemmuuden ja arjessa selviytymisen tukeminen, perheen omien voimavarojen vahvistaminen sekä opastaminen mm. lasten- ja kodinhoidossa.

~~Tilapäistä kotipalvelua haetaan Lapsiperheiden kotipalvelun palvelunumerosta 044 7181321, soittoaika on ma-to (ei arkipyhinä) kello 11–13. Palvelusta peritään käynnin pituuden ja asiakkaiden tulojen mukaan määräytyvä asiakasmaksu.~~

4.2 Säännöllinen kotipalvelu palvelusetelillä

~~Tilapäisen kotipalvelun ollessa riittämätön on perheen mahdollista saada säännöllistä kotipalvelua. Säännöllinen kotipalvelu on tarkoitettu pitkittyneisiin ja välttämättömiin, kuitenkin aina määräaikaisiin, tuen tarpeisiin. **Säännöllinen kotipalvelu on tarkoitettu pitkittyneisiin ja välttämättömiin, kuitenkin aina määräaikaisiin, tuen tarpeisiin. Avun tavoitteena on vanhempien omien voimavarojen vahvistaminen.** Säännöllinen kotipalvelu toteutetaan pääsääntöisesti palvelusetelillä. Säännöllisen kotipalvelun tavoitteet asetetaan useimmiten tilapäisen kotipalvelun työskentelyn loppuessa, näihin tavoitteisiin palvelusetelituottaja sitoutuu. Säännöllisen kotipalvelun kesto määritellään yhdessä asiakkaan kanssa, työskentelyn tavoitteita ja toteuttamista arvioidaan vähintään 2 kuukauden välein. **Käyntikertojen määrä määritellään yhdessä perheen kanssa. Säännöllinen kotipalvelu on enintään 30tuntia/kk ja kestoltaan enintään 4kk.**~~

~~Säännöllistä kotipalveluun tullaan pääsääntöisesti tilapäisen kotipalvelun kautta, säännöllisen kotipalvelu tarpeesta voi myös soittaa lapsiperheiden kotipalvelun palvelunumeroon 044 7181321, soittoaika on ma-to (ei arkipyhinä) kello 11–13. Palvelusta peritään kuukausittaisen tuntimäärän ja asiakkaiden tulojen mukaan määräytyvä asiakasmaksu. Käyntikertojen määrä määritellään yhdessä perheen kanssa.~~

~~Lapsiperheiden kotipalvelu tekee tarvittaessa yhdessä perheen kanssa perheen tilanteesta palvelutarpeen arvioinnin. Tarvittaessa perheen luvalla palvelutarpeen arviointi tehdään yhteistyössä perheen kanssa työskentelevien muiden toimijoiden kanssa.~~

5 Lapsiperheiden kotipalvelun hakeminen ja päätöksenteko

Kotipalvelua haetaan Lapsiperheiden kotipalvelun palvelunumerosta 044 7181321, jonne soittoaika on maanantaista torstaihin (ei arkipyhinä) kello 11–13. Hakeminen voi toteutua myös sosiaalityöntekijän tekemällä sosiaalihuoltolain hakemuksella. Lapsiperheiden kotipalvelu on sosiaalihuoltolain (§19) mukaista palvelua, jota koskevat palvelupyynnöt otetaan vastaan Lapsiperheiden kotipalvelun palvelunumerossa 044 7181321, soittoaika on ma-to (ei arkipyhinä) kello 11–13. Yhteydenoton voi tehdä asiakas itse tai muu toimija asiakkaan luvalla. **Sosiaalitoimen kautta voi tilauksen tehdä myös sosiaalihuoltolain mukaisella hakemuksella sähköisesti Efficatietojärjestelmän kautta.** Asiakkaalle tehdään asiakassuunnitelma, palvelupäätös ja tarvittaessa asiakasmaksupäätös. ja tarvittaessa **Asiakkaalle voidaan tehdä myös palvelutarpeen arviointi jo ennen työskentelyä.** Vuoden ~~2018~~ **2020** aikana pyritään saamaan käyttöön sähköinen tilauslomake **asiakkaiden käyttöön.**

6 Maksuton kotipalvelu –pilotti 1.1-30.6.2020

Tilapäisessä kotipalvelussa kokeillaan maksutonta palvelua ajalla 1.1.-30.6.2020. Tuona ajankohtana perheille myönnetään kotipalvelua enintään kuusi (6) tuntia viikossa kolmen kuukauden ajan maksuttomana palveluna. Pilotilla arvioidaan toukuussa 2020.

Palvelun tarve määritellään yhdessä asiakkaan kanssa edellä mainituilla (kappale 3.1.) kriteereillä. Mikäli asiakkaalla jatkuu kolmen kuukauden jälkeen palveluntarve, myönnetään tuolloin säännöllistä kotipalvelua. Jos asiakas tulee palvelunpiiriin samalla palvelun tarpeella uudelleen lyhyen ajan sisällä, myönnetään tuolloin säännöllistä kotipalvelua.

Pilotin aikana palveluseteleissä on käytössä 35€/tuntiseteli sekä 45€/tuntiseteli, jolla maksutonta palvelua voidaan myöntää palvelusetelillä.

7 Palveluseteli lapsiperheiden kotipalvelun tuottamisen tukena

Perusturva- ja terveystalokunta hyväksyi kokouksessaan 19.5.2015 palvelusetelin käyttöönoton lapsiperheiden kotipalvelussa 1.6.2015 alkaen. **Kaupunki järjestää lapsiperhepalvelujen kotipalvelua-kaupungin omana tuotantona, ostopalveluna ja palvelusetelillä. Maksusitoumuksen ostopalveluun (1.2.2020 alkaen) tai palvelusetelin myöntää Kuopion kaupungin lapsiperheiden kotipalvelu arvioituaan palveluntarpeen.** Palveluseteli on vaihtoehtoinen tapa tuottaa kotipalvelua kaupungin oman tuotannon rinnalla samoilla lapsiperheiden kotipalvelun kriteereillä. Palvelusetelillä kaupunki sitoutuu maksamaan yksityiselle palveluntuottajalle sen tuottamasta kotipalvelusta ennalta määrätyn tuntihinnan, joka määritellään palvelusetelin arvona.

Palvelusetelillä tuotettuna asiakkaan omavastuuosuus vaihtelee sen mukaan, mikä on yksityisen palveluntuottajan tuntihinta. Tämä tarkoittaa, että asiakas maksaa

omavastuuosuuden suoraan yksityiselle palveluntuottajalle ja maksu on palveluntuottajan tuntihinnan ja kaupungin myöntämän palvelusetelin arvon välinen erotus.

Palveluseteli on aina henkilökohtainen, eikä sitä voi vaihtaa rahaksi, eikä palveluseteliä voi käyttää muuhun kuin kaupungin myöntämään tarkoitukseen. Palveluseteli on asiakkaalle vaihtoehto, josta asiakkaan on mahdollista kieltäytyä.

Palvelutuottajaksi hakemisen hakemuslomake, sekä laaja-alainen ohjeistus toiminnasta palvelusetelituottajana löytyy kaupungin internet-sivuilta.

Voimaantulo:

Perusturva- ja terveyslautakunta 17.12.2019 § XX
Nämä myöntämisperusteet tulevat voimaan 1.1.2020.